

Obsah

Předmluva	9
1. Úvod	11
2. Soubor poznatků pro ochranu osob a majetku	16
3. Komplexní systém řízení bezpečnosti a jeho propojení s ochranou osob a majetku	32
3.1. Komplexní systém řízení bezpečnosti	33
3.1.1. Obecné aspekty spojené s komplexním systémem řízení bezpečnosti	34
3.1.2. Základní nástroje pro kvalifikované řízení entit	37
3.1.3. Struktura komplexního systému řízení bezpečnosti	39
3.1.4. Mechanismus komplexního systému řízení bezpečnosti	42
3.1.5. Charakteristika komplexního systému řízení bezpečnosti	43
3.1.6. Specifické nástroje komplexního systému řízení bezpečnosti	45
3.1.6.1. Zlatá pravidla bezpečnosti	45
3.1.6.2. Kultura bezpečnosti	47
3.1.6.3. Program na zvyšování bezpečnosti	49
3.1.6.4. Indikátory bezpečnosti	50
3.1.6.4.1. Všeobecné indikátory chemické bezpečnosti	51
3.1.6.4.2. Příklady indikátorů chemické bezpečnosti pro podnik	52
3.1.6.4.3. Příklady indikátorů chemické bezpečnosti pro správní úřady	54
3.1.6.4.4. Příklady indikátorů chemické bezpečnosti pro společenství (ostatní zúčastnění)	56
3.2. Ochrana osob a majetku	57
3.2.1. Ochrana osob	57
3.2.1.1. Ochrana obyvatelstva	59
3.2.1.1.1. Vývoj ochrany obyvatelstva	59
3.2.1.1.2. Ochrana obyvatelstva v ČR	65
3.2.1.1.3. Opatření ochrany obyvatelstva a identifikace aspektů, které je třeba pro potřebu ochrany obyvatelstva sledovat	78
3.2.2. Ochrana obsluhy technických zařízení, záchranářů a ostatních zúčastněných při haváriích s přítomností nebezpečných látek	81
3.2.2.1. Obsluha a záchranáři	82
3.2.2.2. Ochranné oděvy a pomůcky	85

3.2.2.3.	Obyvatelstvo	88
3.2.2.4.	Zásady první pomoci	96
3.2.2.5.	Opatření ochrany obyvatelstva obsažená v plánech	98
3.2.2.6.	Úkoly občanů, právnických a fyzických osob a veřejné správy na úseku ochrany obyvatelstva	101
3.2.2.7.	Jednotný systém varování a vyrozumění	104
3.2.2.8.	Informační systém krizového řízení	106
3.2.2.9.	Zásady správné komunikace s obyvatelstvem	107
3.2.2.10.	Zásady pro přežití lidí	110
3.2.3.	Ochrana majetku	111
3.2.3.1.	Obsah pojmu majetek	111
3.2.3.2.	Zásady pro ochranu majetku a kontinuitu důležitých technologií a infrastruktur	115
3.3.	Vybrané aspekty spojené s ochranou osob a majetku	116
3.3.1.	Bezpečnostní dokumentace	116
3.3.2.	Příčiny nehod a havárií a způsoby řízení území s ohledem na jejich dopady	124
3.3.2.1.	Primární (počáteční, základní, zdrojové) příčiny (root causes)	137
3.3.2.2.	Mnohonásobné příčiny	141
3.3.2.3.	Poučení z nehod a havárií	141
3.3.2.4.	Analýza konkrétních vybraných nehod, jejich příčin a následků včetně opatření navržených či přijatých proti jejich opakování	142
3.3.3.	CBRNE	151
4.	Lidský faktor	180
4.1.	Podstata lidského faktoru	180
4.2.	Lidský faktor chápaný jako lidská chyba / selhání člověka	182
4.3.	Lidský faktor jako zdroj pokroku, vývoje a inovací	187
4.3.1.	Znalosti	188
4.3.2.	Řízení znalostí	190
4.4.	Zásady pro řízení lidských zdrojů	192
5.	Vybrané aspekty spojené s ochranou osob a majetku	194
5.1.	BOZP	194
5.1.1.	Ergonomie – poznávací základna BOZP	195
5.1.2.	Specifické pojmy BOZP	197
5.1.3.	Řízení BOZP v ČR	198
5.1.3.1.	Národní úkoly a povinnosti na úseku BOZP harmonizované s EU	198
5.1.3.2.	Zázemí pro řízení	199
5.1.3.3.	Implementace BOZP	202
5.1.3.4.	Zásady pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	203
5.1.3.5.	Základní legislativa	203
5.1.3.5.1.	Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce	207
5.1.3.5.2.	Zákon č. 258/2000 Sb., o veřejném zdraví	213
5.1.3.5.3.	Základní povinnosti zaměstnavatele v BOZP stanovené zákoníkem práce	216
5.1.3.5.4.	Požadavky na pracoviště a pracovní prostředí	218
5.1.3.5.5.	Osobní ochranné pracovní prostředky	219
5.1.3.5.6.	Odborná způsobilost v BOZP	220

5.1.3.5.7. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy	221
5.1.4. Aspekty spojené s BOZP	221
5.1.4.1. Nejčastější nedostatky vyplývající z neplnění povinností zaměstnavatelů daných předpisy	221
5.1.4.2. Inspekce práce	222
5.1.4.3. Další informace související s BOZP	227
5.2. Vybrané objekty a zařízení a principy jejich ochrany	228
5.2.1. Dopady nebezpečnosti zařízení	229
5.2.2. Průmyslové zóny	232
5.2.3. Zásady požární ochrany	234
5.2.4. Ochrana objektů spojených s ochranou obyvatelstva	238
5.2.5. Ochrana kritické infrastruktury	239
5.3. Technologie pro fyzickou bezpečnost, zabezpečovací systémy a hodnocení úrovně zabezpečení objektů	240
5.3.1. Prostředky pro zajištění fyzické bezpečnosti	241
5.3.2. Způsoby hodnocení stupně resp. úrovně bezpečnosti	244
5.4. Vybrané aspekty ochrany nehmotného majetku	246
5.4.1. Údaje, data, informace a jejich řízení	247
5.4.2. Informační bezpečnost	248
5.4.3. Kybernetická bezpečnost	251
5.4.4. Ochrana dat, osobních dat a utajovaných skutečností	253
6. Legislativa	259
6.1. Přehled bezpečnostní legislativy	259
6.2. Analýza vybraných předpisů	263
6.2.1. Předpisy ČR	263
6.2.2. Legislativa mezinárodní	278
6.2.2.1. Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR)	279
6.2.2.2. Dohody o mezinárodní železniční přepravě nebezpečného zboží	287
6.2.2.3. Dokumenty EU pro nakládání s nebezpečnými látkami	290
6.2.2.3.1. SEVESO	290
6.2.2.3.2. REACH	291
6.2.2.3.3. Další dokumenty EU	295
7. Závěr	297
Literatura	298